

Princip ind i vore Forhold, og de maa bevise, at dette kan gøres uden Skade for nogen berettiget Interesse, og endvidere, at det kan naa det Formaal, man tilsigter derved. Jeg tror, de ville blive dette Bevis skyldige. Jeg tror ikke, det vil være dem muligt at føre et Bevis for, at denne Sag ikke støder an paa alle de Punkter, jeg har tilladt mig at nævne. Jeg har endnu ikke under alle de Debatter, der have været førte om denne Sag, blandt alle de forskellige Udtalelser, der ere faldne fra den ene og den anden Side, nogen Sinde hørt nævne en Udtalelse af nogen, der kunde kaldes en finansiel Autoritet paa dette Omraade, som har anbefalet en saadan Foranstaltning. Jeg har ikke hørt det, og det skulde være underligt, om der virkelig var nogen finansiel Autoritet, altsaa nogen, hvis Navn har nogen Klang, naar der er Spørgsmaal om den Slags Ting, som havde anbefalet det, uden at man fik det at vide. Og jeg skal endvidere bemærke, at jeg anser det for faare beklageligt, at der paa et Punkt som dette er rejst en jaadan Agitation, som der faktisk er rejst. Man har opstillet dette, at Statsgaranti skulde gives og var det ene saliggørende, som et Dogme, som ikke manglede andet end selve Havens Erkendelse af, at det er usejlsbart. Man har opstillet dette Dogme, og man har gjort det og vil maasse gøre det til Genstand for Forhandling og eventuel Afstemning paa Møder omkring i Landet, om det er rigtigt at slutte sig dertil eller ej. Jeg advarer imod at lægge nogen videre Vægt paa, hvad der saaledes udtales om et hovedvigtigt Spørgsmaal som dette af en Mængde Mennesker, som, bortset fra hvad de ellers forstaa sig paa, dog sikkert ikke forstaa sig paa at bedømme, hvilken Vægt der maa lægges paa alle de Indvendinger, der kunne gøres imod denne Sag.

Som Forsøg paa at opfylde den Bevisbyrde, der paahviler de ærede Tilhængere af denne Paragraf, har det ærede Mindretal fremsat en meget skyldig Udtalelse i Betænkningen. Jeg tror, at det ærede Mindretal vil finde det rigtigt og i alt Fald tilgive mig, at jeg allerede nu imødegaar, hvad det saaledes har fremsat. Jeg tror, at Forhandlingen fremmes derved, og de ærede Herrer ville have den Fordel, at de bag efter kunne angribe mig. Jeg skal derfor tillade mig at fremsætte nogle Bemærkninger i Anledning af, hvad der saaledes fra Mindretallets Side er udtalt i Betænkningen. Man sætter i Spidsen, „at Stat og Grundjendom ere to saa uløseligt til hinanden bundne Faktorer, at den ene ikke kan bestaa uden den anden“, en Sæt-

ning, hvorom man siger, at den er ubestridelig. Jeg understriver derpaa, men med den Tilføjelse, at det samme gælder om al anden Ejendom end Grundjendom. Ogsaa med Hensyn til al anden Ejendom er det sikkert, at Statens Forhold dertil er det beskyttende, og at man ikke kan tænke sig en beskyttet Ejendomsret overhovedet uden en ordnet Stat. Der hvor man ikke har Staten, vil det altid være den enkelte, der selv maa forsvare sin Ejendom, baade Grundjendom og løse Ejendele. Altsaa denne Sætning er sand, men beviser intet, fører til intet i denne Sammenhæng. — Der siges derefter, „at Grundjendommen er Statens finansielle Fundament“. Men det forekommer mig at være en fuldkommen Misforstaaelse. Det kan man aldeles ikke sige, naar man ved, at det ikke en Gang er $\frac{1}{5}$ af Statens ordinære Indtægter, der fremkomme som Beskatning af Grundjendom. Altsaa, det finansielle Fundament kan man umulig tale om, at Grundjendommen skulde være, naar Forholdet er, som jeg nu har nævnt. Det hedder fremdeles, at „enhver Nød, der rammer et Lands Grundjendomme, ogsaa vil føles af Staten“, og at derfor „intet kunde være naturligere, end at Staten søgte at lette Trykket“. En sand Sætning denne, at enhver Nød, der rammer et Lands Grundjendomme, ogsaa vil føles af Staten; men, vel at mærke, det gælder om enhver Nød, der rammer Statens Borgere i det hele, uden Hensyn til om de ere Grundjere eller ikke. Det er altsaa heller ikke noget, der er særligt for Grundjendommen, at den Nød, der rammer den, er noget, som Staten vil komme til at føle. Men desuden, hvis Staten maa føle Trykket, hvad jeg paa ingen Maade bestrider, maa ogsaa dens Evne til at afhjælpe Trykket, lette Trykket, være begrænset. Man kan ikke samtidig med, at man siger, at vi Grundjere egentlig ere de, fra hvem der skal komme baade Støtte og Nød for Staten, søje til, at naar vi saa komme i Nød, er det ogsaa Staten, der skal hjælpe os, thi Staten og Grundjendommene ere jo efter denne Betragtning aldeles et og det samme.

Det hedder fremdeles, at i den første Del af dette Aarhundrede vare Statens Finanser i Norden, saa tyede man til Grundjendommen, og gennem Bankhæftelsen naaede man en fast Basis for Statens Pengevæsen, og deraf slutter man saa, at nu skal det omvendte være Tilfældet, nu er Grundjendommen i Nød, nu skal den komme til Staten. Men man glemmer, at det jo ikke var Staten, der fik Bankhæftelsen, det var Rigsbanken — noget fra Statens Finanser forfælsigt —